

РЕШЕНИЕ

№ 354

гр. София, 12.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав,
в открито заседание на 04.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **5478** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.19ж, ал.2 във вр. с чл.145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по искова молба на Национален фонд „Култура“ (НФК) против „Уан модерн“ ЕООД, в която е направено искане дружеството да заплати сумата 14612 лева, представляваща целево финансово подпомагане, изплатено по договор № VI2021-29/2021г., заедно с мораторна лихва за периода от 26.03.2023г. до 08.06.2023г. в размер на 347,62 лв. и законна лихва, считано от 08.06.2023г. до окончателното изплащане на главницата. Ответникът не изразява становище относно допустимостта и основателността на исковете.

След като обсъди доводите на ищеца и приетите по делото доказателства, съдът в настоящия състав приема следното от фактическа и правна страна.

Исковете са допустими, като предявени от активно легитимирана страна против надлежен ответник. Разгледани по същество, са основателни.

С горепосочения договор (л.5-6 от делото) НФК е предоставил на ответника финансово подпомагане в размер на 14 612 /четирнадесет хиляди, шестстотин и дванадесет/ лв. по програма „Визуални изкуства 21“ за реализация на проект „Издаване на книгата на проф. С. С. Иновации в българското изкуство от края на ХХ и началото на Х. век на български и на английски език“. В чл.1 от договора е посочено, че проектът следва да се осъществи до 30.11.2022 г., а пълни данни за реализацията на проекта изпълнителят е следвало да предостави до 31.12.2022 г. – чл.10, ал.1 от договора. Видно от представеното платежно нареждане (л.9), сумата е

изплатена в цялост на 16.12.2021г. Не се установява по делото, а не се и твърди от ответника, проектът да е бил реализиран в срок или впоследствие. Поискан е отчет от изпълнителя с писмо изх. № VI-2021-29-1/27.01.2023г. на НФК (л.10). Тъй като поисканите документи не били представени, с писмо изх. № VI-2021-29-6/27.02.2023г. на НФК (л.11) ответникът бил поканен да възстанови средствата, получени по договора. Не се установява и не се твърди същите да са били възстановени.

Договорът, предмет на настоящия спор е административен по смисъла на чл. 19а, ал. 2 АПК. Той притежава основните характеристики на административните договори:

- едната страна е административен орган. Съгласно § 1, т. 1 от ДР на АПК, административен орган е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон, включително лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги. Дейността на Национален фонд „Култура“ е регламентирана в Закона за закрила и развитие на културата (ЗЗКР), като съгласно чл. 24, ал.2 от него фондът е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на културата. Фондът подпомага развитието на културата, като набира, управлява и разходва средства, предназначени за провеждане на националната политика в областта на културата – чл.24, ал.3 ЗЗКР. При сключването на индивидуални договори за предоставяне на така предназначенията средства, НФК действа в качеството на административен орган, а не като субект на гражданското право;

- съдържанието (цялото или основна част) на договора е определено предварително и едностранно от органа. Административният орган предварително е представил на евентуалните съконтрахенти типовия вариант на договора, в който част от съдържанието е императивно. При сключването на договора, в голям брой случаи, кандидатите се конкурират помежду си спрямо един или няколко от основните елементи по договора, но това не е задължително. В хода на изпълнението на договора страната, публичноправен субект, осъществява предварителен, текущ и последващ контрол по своя инициатива, което изключва приложението на гражданскоправните разпоредби, регулиращи правоотношенията между равнопоставени субекти. Реално правоотношенията се развиват само по правилата на административното производство и имат свой материалноправен „аналог“ – напр. авансово плащане, прекратяване на договора при установяване на нарушения, покана за доброволно изпълнение на неоснователно получена сума и др.;

- основната цел при сключването и изпълнението на договора е защита на „значим обществен интерес“ – целта на договора е постигане на благо, на положителен резултат от който се ползва част или цялото общество (здравеопазване, култура, сигурност, териториално обслужване). С договора, който административният орган има право да сключи с частноправен субект с предоставяне на финансов или материален ресурс, макар субектът да получава лично благо, той го трансформира в обществено, публично благо, което се предоставя на обществото и служи за задоволяване на определен публичен интерес. Договорите от вида на процесния се сключват в изпълнение на държавната политика в областта на културата и се явяват законово основание, чрез което се охраняват определени обществени интереси.

Договорът, предмет на настоящия спор, изцяло съответства на определението на чл.19а, ал.2 АПК. Съгласно чл.19ж, ал.1 и ал.2 АПК, споровете относно неговата действителност, изпълнение, изменение или прекратяване се решават от

компетентния административен съд по реда на дял трети от същия кодекс. Административният характер на договора води до извод за приложимостта на разпоредбите на чл. 19а – чл. 19ж АПК. Административният договор е формален и се сключва по въпроси от значим обществен интерес. При сключване, изпълнение, проверка и прекратяване на договора, правоотношението между двете страни се регулира с властнически метод на правно регулиране, а не чрез правния метод на равнопоставеност. Едната страна, в случая НФК, има възможността чрез използване на властническия метод да управлява сключването и изпълнението на договора, като и да го прекратява едностранно с писмено предизвестие, за да предотврати или отстрани тежки последици за обществения интерес.

Както беше посочено по-горе, споровете във връзка с прекратяването на административните договори са подчинени на разпоредбите на дял III АПК, т. е. административният договор е приравнен на индивидуален административен акт и като такъв, съдът следва да съблюдава изпълнението на императивните изисквания за действителност на същия, съобразно чл. 146 и сл. АПК. В случая договорът е сключен в изискуемата писмена форма за действителност, съгласно чл. 19а, ал. 3 АПК, като съдържа – страните, които го сключват, предмета на договора, дата на сключване и подписи на страните. Поради това, същият е действителен и е породил правните последици, които са били целени с неговото сключване.

Предоставената субсидия по договора с изплатена изцяло на 16.12.2021г. Проектът, за който е била предоставена, не е реализиран от изпълнителя – втората страна по договора. Следователно, получателят е разходвал средствата от НФК не по предназначение и на основание чл.33, ал.4 ЗЗРК дължи да ги възстанови в пълен размер заедно с лихва, равна на основния лихвен процент на Българската народна банка, увеличен с 10 пункта. В случая, определена съобразно посоченото правило, сумата на главницата възлиза на $14\ 612 + 14\ 612 * 0,1182 = 16\ 339,14$ лв., предвид основния лихвен процент на БНБ за м. февруари 2023г., когато е отправена поканата за плащане, увеличен с десет пункта: $1,82+10 = 11,82$ %.

С оглед аксесорния му характер, основателен е и искът по чл.86 от ЗЗД за заплащане на законната лихва върху претендираната главница за периода от 26.03.2023г. – датата, следваща определения с поканата срок за възстановяване на субсидията, до 08.06.2023г., когато е заведена исковата молба. Сумата на тази лихва е 388,70 лв., предвид увеличението на главницата съобразно чл.33, ал.4 ЗЗРК, но този иск следва да бъде уважен съобразно предявения размер от 347,62 лв. Съответно, основателно е и искането за законна лихва от датата на исковата молба до изплащането на дължимите суми.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл.33, ал.4 от Закона за закрила и развитие на културата „Уан модерн“ ЕООД, с ЕИК[ЕИК], да заплати на Национален фонд „Култура“ сумата 16 339,14 лв. (шестнадесет хиляди триста тридесет и девет лева и четиринадесет стотинки), платена по Договор № VI2021-29/2021 г., сключен между страните, ведно със законната лихва върху посочената сума, считано от 08.06.2023 г.

ОСЪЖДА на основание чл.86 от Закона за задълженията и договорите „Уан модерн“ ЕООД, с ЕИК[ЕИК], да заплати на Национален фонд „Култура“ сумата 347,62 лв.

(триста четиридесет и седем лева и шестдесет и две стотинки), представляваща мораторна лихва за забава в периода от 26.03.2023г. до 08.06.2023 г.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия: